

Wady wymowy jako nieprawidłowa wymowa głosek

Dyslalia- z greckiego "dys" zaburzenie, "lalia" mowa- pojęcie ogólne stosowane przy określeniu różnych postaci wad wymowy.

Za B. Sową

„Dyslalia to zaburzenie artykulacyjne polegające na opuszczaniu, podstawianiu, zniekształcaniu głosek”.

Przyczyny dyslalii

a) zmiany anatomiczne aparatu artykulacyjnego:

- budowa podniebienia;
- nieprawidłowa budowa języka;
- wady zgryzu;
- anomalie zębowe;
- przerost trzeciego migdałka;

b) nieprawidłowe funkcjonowanie narządów mowy:

- niska sprawność aparatu artykulacyjnego
- brak pionizacji języka;
- nieprawidłowe połykanie;

c) nieprawidłowości w funkcjonowaniu aparatu słuchu:

- zaburzona analiza i synteza słuchowa;
- zaburzenie słuchu fonemowego;

d) czynniki społeczne:

- nieprawidłowe wzorce;
- brak stymulacji rozwoju mowy;
- styl wychowania i postawy rodziców.

Terapię zaburzeń wymowy prowadzi się indywidualnie lub zespołowo w zależności od rodzaju i stopnia nasilenia zaburzeń.

Ćwiczenia obejmują:

- pracę nad bogaceniem słownika dziecka;
- pracę nad stymulacją świadomości językowej, m.in. kształceniem form gramatycznych;
- pracę nad korygowaniem wymowy(zaburzeń artykulacyjnych).

Ćwiczenia wspomagające artykulację:

Warunkiem prawidłowego wymawiania wszystkich głosek jest m.in. sprawne działanie narządów mowy. Realizacja poszczególnych głosek wymaga różnego układu artykulacyjnego i różnych mięśni. Toteż narządy mowy trzeba tak ćwiczyć, by wypracować zręczne i celowe ruchy języka, warg, podniebienia. Dziecko musi mieć wyczucie danego ruchu i położenia poszczególnych narządów mowy (kinestezja).

Ćwiczenia usprawniające narządy mowy:

- ćwiczenia języka:

- wysuwanie i chowanie języka;
- przesuwanie języka od kącika do kącika warg;
- unoszenie języka do nosa i wywijanie go na brodę;
- oblizywanie górnej wargi;
- wypychanie językiem policzków;
- unoszenie czubka języka do górnych i dolnych zębów;
- klaskanie językiem;
- unoszenie czubka języka do dziąseł

- ćwiczenia podniebienia miękkiego:

- ziewanie;
- chrapanie na wdechu i wydechu;
- oddychanie: wdech przez nos, wydech przez usta;
- wymawianie sylab: ak, ka, ku;

- ćwiczenia warg:

- zakładanie wargi dolnej na górną i górnej na dolną;
- nadymanie policzków;
- parskanie;
- cmokanie;
- wymawianie samogłosek ustnych z przesadną artykulacją warg, np. a- o- i- e- u- y.

Wszystkie ćwiczenia wykonujemy w wolnym tempie, ale rytmicznie, każdy układ powtarzamy 3-5 razy. Do ćwiczeń wykorzystać można sytuacje z życia codziennego np. w czasie porannej i wieczornej toalety- kilka dodatkowych minut w łazience spędzonych w obecności mamy, taty czy starszego rodzeństwa. Ćwiczenia aparatu mowy otwierają drogę do rozpoczęcia nauki poprawnej wymowy dotąd nieprawidłowo artykułowanego dźwięku. A więc do dzieła.

Literatura:

Ewa Małgorzata Skorek – „Oblicza wad wymowy”.